

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
За дейността на НЧ „Съзнай себе си – 1895“
Гр. Цар Калоян, обл. Разград през 2022 година

Дами и господа,

НЧ „Съзнай себе си – 1895“ гр. Цар Калоян е възникнало преди 127 години като самобитно – самоуправляващо се културно – просветно и образователно сдружение, читалището през годините е обединявало усилията на хора с различна политическа насоченост и етническо самосъзнание с една обща цел – да защитава обществения интерес, като запазва и съхранява културно-историческото наследство и национални традиции, да спомага за изграждането на ценностна система у децата и младежите, да работи за осигуряване на по-добра по-съвременна и по-висококачествена образователна културна, социална и информационна среда за местното население, да развива ползотворно сътрудничество с читалищата от общината и поддържа активно партньорство с общинска администрация и бизнеса за взаимна полза.

Читалището е място, където широк кръг хора общуват с различни видове изкуства и се занимават с творчество. Тук човек се стреми да реализира онази част от себе си, която възможно поради обстоятелствата на живота да е останала в сянка, но търси път за своята изява и реализация. Настоящият отчет е един опит да се направи анализ и оценка за работата на читалището през 2022 година, да се види ролята и мястото му като един традиционен културно-просветен център в нашия град.

В изпълнение на горепосочените цели и задачи, мероприятията заложили в предложенията за работа на читалището и в общинската културна програма през 2022 година, дейността на читалището традиционно е насочена в няколко основни направления:

Библиотечна дейност

Библиотеката при НЧ „Съзнай себе си-1895“ и филиалната библиотека „Ахмед Шериф“ обслужват читателите от Цар Калоян, като през 2021 година заетите библиотечни документи са 2841, а 4842 са в читалня. Книжният фонд на библиотеката възлиза на 30 107 тома. Набавени са 25 библиотечни единици. През 2022 отново кандидатствахме с проект от читалището по програма „Българските библиотеки - съвременни центрове за четене и информираност“, но не бяхме одобрени за разлика от 2021 година, когато по този проект бяха закупени 143 бр. тома литература на стойност 1249 лв. Стремежът на библиотекарите е за по-пълно и качествено обслужване на читателите, както и създаване на траен интерес у децата към българската книга и класическите произведения за деца. Организира се коледно посещение с четене на приказки в ДГ „Славейче“ от библиотекарката Катя Петкова. А от г-жа Пакизе Джамферова – библиотекар във филиалната библиотека „Ахмед Шериф“ бяха организирани 2 очни прегледа и 4 екскурзии в страната и чужбина.

Наблюдава се намаляване на броя на посещенията в библиотеката от възрастни читатели, поради това, че същата се намира на втория етаж и това затруднява достъпа им. Също така е добре да се изгради рампа и парапет за инвалиди, за да се улесни техния достъп до читалищния салон.

Продължава функционирането на интернет центъра, реализиран по проект „Глобални библиотеки в България“. Тригодишният период за дейността на проекта е изтекъл отдавна, но въпреки това компютрите се използват и достъпът до тях е свободен за гражданите на Цар Калоян. Те получават справки за свободните работни места от Бюрото по труда, правят проверки на сметки за електроенергия, вода, телефони. В настоящия момент една част от компютрите не работят и предстои тяхното отремонтиране. Беше получена и една компютърна конфигурация като дарение.

Изучаването, съхранението и разпространението на културни ценности е едно от основните направления, по които работи читалищното настоятелство през годината.

Тази дейност се осъществява чрез формите на културно-масовата работа. С помощта, съдействието и партньорството на общинската администрация, ръководствата на учебните заведения и бизнеса бяха реализирани редица инициативи и изяви, заложи в годишния план на читалището и общинската културна програма.

Не се проведе празник по случай Бабинден, както и запалване на традиционен огън за Сирни Заговезни, а Трифон Зарезан се отбеляза съвместно с НЧ „Съгласие – 1891“ с. Осенец. Концерт по случай Националния празник на Република България – 3 март, съвместно със СУ „Христо Ботев“ се проведе виртуално след предварителен запис и качване на записа на фейсбук страницата на читалището и сайта на Община Цар Калоян. Великден отбелязахме с концерт пред Община Цар Калоян и организиране на работилничка за украсяване на яйца с ученици от училището. Беше организирана и изложба. Проведе се тържество по случай 6 май – Деня на храбростта с тържествен концерт от ученици от СУ „Христо Ботев“, работещи по проект за „Съхраняване традициите в Българската армия“, както и Деня на славянската писменост и българската култура – 24 май. Посрещнати бяха и участниците в ежегодния поход „По стъпките на четата на Таньо войвода“. По случай 1 юни – Деня на детето се организира весел празник за най-малките с участието на фокусник. За патронния празник на училището също се състоя концерт на 2 юни. Проведе се традиционния селищен празник „Калоянови дни“ с участие на гостуващи състави от с.Костанденец и с. Веселина, както и на местни такива. Участие взеха и рапъри от град Цар Калоян – Цвятко Цвятков и Арфан Арфанов. Участие взе със свой концерт и фолк певицата Симона Загорова. Проведе се традиционния селищен събор с хора на мегдана, както и Коледно-новогодишен концерт. По случай коледните и новогодишните празници организирахме и работилничка за изработване на автентични сурвачки със съдействието на художничката Таня Стоянова. С изработените сурвачки уредихме изложба.

Организирах се лазарски и коледарски лазарски групи за съответните празници.

Събирането и съхраняването на знание за родния край е дейност, която пряко се свързва с дейността на културно-информационния комплекс. През тази година сборката не е обогатявана с нови предмети, артефакти и оръдия на труда. В читалището се съхраняват и записи на всички заснимани участия на читалищните колективи и на по-крупните културно-масови прояви.

Дами и господа,

Любителското художествено творчество е един от важните фактори за естетическото и нравствено възпитание на личността чрез изява на творческите заложби и реализацията им в сферата на духовния живот. Основната цел и постоянна грижа на читалищното настоятелство през последната година беше повишаване художествено-творческите постижения на любителските състави, тяхното организационно укрепване и, по възможност, създаване на нови такива и на второ място активно участие на любителските състави и индивидуални изпълнители в културно-масови събития от местно, регионално и национално ниво.

През 2022 година се проведе за четвърти път национален конкурс за детска рисунка „Приказният свят на моя роден край“, учреден през 2019 година по инициатива на г-н Аляовлу – кмет на Община Цар Калоян и НЧ „Съзнай себе си-1895“. Участие в конкурса взеха над 140 деца от цялата страна в три възрастови групи с осигурен награден фонд за първо, второ, трето място и поощрителни награди. Наградите в трите възрастови групи са посветени на двама художници, родени и творили в Община Цар Калоян – Ради Неделчев и Борис Цаков. Изложбата бе открита в изложбената зала на КИК, а наградите на участниците бяха връчени от общинското ръководство лично на присъстващите, а на част от тях - по пощата. Всички деца участници получиха грамоти за участието си.

През 2022 година към читалището продължиха да функционират следните постоянно действащи колективи: Фолклорен танцов ансамбъл – 12 души, Женска певческа група към ФА– 7 души, Клуб за изучаване на народни хора – 15 души с ръководител Ростислав Данаилов. След неговата загуба съставът беше поет от г-жа Илонка Неделчева от месец ноември. Женската певческа група за автентичен и обработен фолклор с ръководител Ненко Христов преустанови дейността си, поради намаляване на състава и.

През годината колективите на фолклорния ансамбъл, на женската певческа група към него, клуба за народни хора взеха участие в следните концертни програми на местно равнище: „3-ти март“, Трифон Зарезан, Великден, традиционния сбор, Калоянови дни и сбор в с. Балкански.

През изминалата година състава на ФА Цар Калоян към НЧ „Съзнай себе си-1895“ взе участия в следните регионални и национални прегледи и конкурси:

1. Участие в празничен концерт по случай Цветница, организиран от Танцово студио Калина-Рада в гр. Разград - април
2. Участие в Регионален преглед за XII Национален събор в Копривщица – юни
3. Участие в XII Национален събор в Копривщица – август – ФА беше награден със сребърен медал и грамота.

През изминалата година председателят и секретарят на читалището взеха участие в организираните обучения от РЕКИЦ „Читалища“ гр. Разград, а именно „Лятна читалищна академия – надграждащо обучение“ през месец юли и „Здравословни и безопасни условия на труд“ през месец октомври.

Дами и господа,

От първостепенно значение е и работата на читалищното настоятелство по опазването, поддържането и развитието на материалната база на читалището. Придобиването и съхранението на технически пособия и реквизит за художествените колективи, инвентара на етнографската сбирка и творбите в картинната галерия. Помещенията на читалищната сграда са в сравнително добро състояние. Направен беше основен ремонт на репетиционната зала, която се превърна в приятно място за репетиции. Ел. инсталацията е силно амортизирана се нуждае от основен ремонт. Нуждаят се от основен ремонт и помещенията на гримьорните, находящи се под сцената, които са силно засегнати от наводнението през 2007 г.

Наличният инвентар и реквизит се поддържат в добро състояние, в началото на годината беше извършена инвентаризация на читалищното имущество, не са установени липси, негодните за употреба, морално и физически остарели предмети и реквизит са предложени за брак, за който има издадени протоколи за бракуване. Създадена е и страница на читалището във социалната мрежа Фейсбук, където периодично се качва информация и снимков материал за проведените мероприятия.

Дами и господа,

На последно място искам да разгледам работата на читалищното настоятелство като изпълнителен орган, който ръководи и контролира дейността на читалището, осъществява връзки и координация с другите органи и институции, имащи отношение към развитието на културните процеси в града ни, съгласно целите и задачите, записани в Устава на читалището. Оценката, която може да се даде е положителна. Проведени са 3 заседания на читалищното настоятелство за разглеждане на текущи въпроси, свързани с основните дейности на читалището-библиотечно обслужване, културно-просветна и културно-масова дейност, развитие на любителското художествено творчество, изпълнение на бюджета, въпроси, свързани с развитието на материалната база, закупуване на технически пособия и

реквизит и ремонтно-възстановителни работи. Проведено е общо отчетно изборно събрание с членовете на читалището. Добра и ползотворна беше и съвместната работа с ръководството на СУ „Христо Ботев“ и ЦДГ „Славейче“, тук е мястото да благодарим за съдействието и помощта, която ни беше оказвана от страна на Общинското ръководство при решаването на редица проблеми, свързани с дейността на читалището. Искам да благодаря и на членовете на настоятелството за тяхното редовно присъствие на заседанието, за участието и дискутирането и вземането на правилни решения, касаещи дейността на читалището през 2022 година. Благодаря за вниманието!

Председател:
Стоянка Стоянова

П Л А Н

за дейността на Народно читалище „ Съзнай себе си- 1895 г.”
гр. Цар Калоян обл. Разград, през 2023 г.

I. Културно- масова и просветна дейност

Честване деня на родилната помощ- „ Бабинден”	50 лв.
Честване празника на лозаря	50 лв.
Честване на 3- март	300 лв.
Честване на Сирни заговезни	100 лв
Изработване на мартеници	50 лв.
Честване на 8- март	100 лв.
Национален конкурс за детска рисунка „ Приказният свят на моя роден край”	1400 лв.
Организиране на детски групи за обичая Лазаруване	
Честване на седмицата на детската книга и изкуствата за деца	100 лв.
Честване на Великденските празници	300 лв
Честване на 6-май- „Гергьовден”	100 лв.
Отбелязване Деня на Европа- 9 май	
Честване на 24- май- Денят на славянската писменост и просвета	150 лв.
Посрещане на участниците в похода „ По стъпките на четата на Таньо войвода” с концертна програма	
Честване Международния ден на детето- 1 юни	400 лв.
Организиране на Лятна академия за деца	100 лв.
Тържествено честване на празника на града- „Калоянови дни- 2023”	2000 лв
Честване на Рамазан – байрам	100 лв.
Провеждане на традиционния селищен събор „ С хоро на мегдана”	300 лв.

Честване на Курбан- байрам	100 лв.
Честване на Деня на християнското семейство	100 лв.
Честване на Коледните и Новогодишни празници	200 лв.

Всичко: 6000 лв.

II. Библиотечна дейност

Необходими средства:	
за закупуване на литература	300 лв.
за абонамент	
за отопление и осветление	500 лв.
за заплати на персонала	21600 лв.

Всичко: 22 400 лв.

III. Художествено- творческа дейност

1. Необходими средства за издръжката и развитието на художествено- творческата дейност на читалището:
  - за хонорари на художествени ръководители 1500 лв.
  - за реквизит на колективите 350 лв.
  - за заплата на хореограф 4 800 лв.
  - за ремонт на залата за репетиции
  - за участия в национални събори и прегледи 1200 лв.

Всичко: 7 850 лв.

III. Финансово- стопанска дейност

за заплата на секретаря	10 800 лв.
за ел. енергия и отопление	720 лв.
за ремонти	900 лв.
за работно облекло	600 лв.
за СБКО	1200 лв.
за консумация на вода	200 лв.
за командировки	200 лв.
за охрана СОД	430 лв.
непредвидени разходи	700 лв.

Всичко: 15 750 лв.

Народно читалище „ Съзнай себе си- 1895 г.”

Председател:.....

/ Ст. Стоянова/

Насоки

за работата на Народно читалище „ Съзнай себе си- 1895 г.” гр. Цар Калоян обл. Разград, през 2023 г.

I. Културно- масова и просветна дейност

1. Културно – масовата и просветна дейност на читалището през годината, ще бъдат насочени в две основни направления:
  - а/ Изучаване, съхранение и разпространение на художествени ценности, чрез използване и популяризиране дейността на професионалните културни институти- драматични и детски театри, фолклорни ансамбли, илюзионни и естрадни спектакли, концерти на фолксъстави и певци;
  - б/ Организиране на културно- масови и просветни инициативи - честване на национални и местни празници, празници на религиозна основа, тематични вечери, посветени на изявени личности и културни деятели.
2. Читалищното настоятелство, съвместно с ръководството на Община Цар Калоян, СУ „ Христо Ботев” и с помощта и съдействието на земеделските кооперации и частни фирми да организират през 2023 г. по- крупни културно- масови изяви и инициативи, свързани с гр. Цар Калоян.
3. Съвместно с ръководството на СУ „ Христо Ботев” да се създаде клуб на природозащитника, в който участниците да се занимават с изучаването и опазването на представителите на местната флора и фауна, също така да работят за създаването на природонаучна сбирка към КИК.
4. През годината да се създаде кръжок по краезнание, дейността на който да се свърже със събирането и описването на народни песни, обичаи и легенди с цел създаването на сборник.
5. Обогаляване на етнографската сбирка с нови предмети и снимков материал от миналото на Цар Калоян.
6. Обогаляване и допълване на фонда на постоянната експозиция от картини и др. художествени произведения.
7. Организиране на художествени изложби от местни и регионални художници.
8. Съвместно с ръководствата на СУ „ Христо Ботев” и ЦДГ” Славейче” да продължи дейността на детски танцов клуб и клуб за модерни танци.

II. Библиотечна дейност

1. Работата на читалищната библиотека през 2023 г. ще бъде насочена към задоволяване духовните потребности на читателската аудитория, подпомагане процеса на обучение в СУ и ЦДГ с подходяща за целта художествена и образователна литература, осигуряване на свободен достъп до информация на хора в неравностойно социално положение.
2. Разширяване и обогатяване културно- просветната дейност на библиотеката, чрез организиране и провеждане на читателски конференции с различна тематика, литературни четения с деца и възрастни, представяне на творби на местни писатели и поети, чествания на национални празници, бележити дати и годишнини.
3. Обновяване и обогатяване на библиотечния фонд с нова литература, чрез заделяне на средства от бюджета на читалището, дарителска дейност, разработка и реализация на проекти по програми, подпомагащи дейността на библиотеките.
4. Извършване на годишен абонамент на библиотеката с ежедневни и периодични издания на регионални и национални вестници и списания.
5. Разширяване и обогатяване на материалната база на читалищната библиотека:
  - а/ осъществяване на ремонти и поддръжка на компютрите в компютърната зала, закупуване на консумативи и резервни части за принтера.
  - б/ за подобряване качеството на библиотечното обслужване и за улеснение работата на щатния персонал е целесъобразно да се въведат база данни за електронна обработка на книжния фонд на библиотеката, броя на читателите и посещенията.

6. Необходимите средства за издръжката на библиотеката ще се набират от: републиканския бюджет, потребителски такси, наеми на помещения, дарения, и от реализацията на проекти по програми, подпомагащи дейността на читалището.

Ш. Художествено- творческа дейност

1. Читалищното настоятелство, съвместно с Общината и със СУ ще разработят годишен календар за всички участия на колективите на местно, регионално и национално равнище.
2. Художествено- творческата дейност на читалището през 2023 г. ще бъде насочена към:
а/ организационно укрепване на съществуващите читалищни колективи, обогатяване на репертоара им с нови сценични произведения и издигане на по- високо равнище на изпълнителското майсторство на участниците;
б/ разширяване и обогатяване дейността на изградения към читалището фолклорен ансамбъл, чрез приемане на дългосрочна програма за неговото развитие;
в/ разширяване и обогатяване на материалната база, реквизита и техническите пособия на читалищните колективи.
- 3 Организиране на традиционния Пети национален конкурс за детска рисунка „ Приказният свят на моя роден край” от Читалищното настоятелство, съвместно с ръководството на Общината.
- 4.Включване на националния конкурс „Приказният свят на моя роден край ‘’ в културния календар на Националния дворец на децата за 2023 г.

Информационна дейност

1. Ще продължи работата по обогатяване и разширяване дейността на изградения към читалищната библиотека интернет център, с цел привличане на по- голям брой граждани, както и на хора в неравностойно положение- инвалиди и социално слаби, които да се възползват пълноценно от предлаганите му услуги.
2. За популяризиране дейността на интернет центъра, да се изготвят диплянки, в които да се посочат услугите, от които гражданите могат да се възползват.
3. Организиране и провеждане на художествени и фотоизложби, свързани с миналото и настоящето на гр. Цар Калоян. Осъществяване на връзка с Окръжен исторически музей- гр. Разград, който може да ни гостува с фотоизложба или лекция, свързана с последните исторически и археологически проучвания и находки на територията на Разградска област.
4. Създаване на кино клуб, който периодично да организира прожекции на научно- популярни и игрални филми, а също така прожекции на заснети обичаи от местните празници.
5. Дигитализиране на стари кино ленти с цел запазване на видеозаписите и използването им като документален материал за предстоящи изложби и събития.

IV. Финансово- стопанска дейност

1. Една от основните форми за допълнително финансиране на читалищната дейност ще бъде разработването и реализацията на проекти по програми, свързани с подпомагането на дейности в областта на културата, изкуствата и социалната сфера.
2. Набирането на допълнителни средства ще се осъществява от събиране на членски внос, потребителски такси, наеми, концертна дейност, дарения от кооперации и частни фирми.
3. Кандидатстване с проектен фиш за допълваща субсидия от Министерството на културата, за дейности, свързани със закупуване на нова литература, реквизит и технически пособия за самодейните колективи.
4. Читалищното настоятелство да осигури необходимите средства за ремонт на залата за репетиции, двата коридора, водещи към втория етаж и балкона, пълен ремонт на гримборните , ремонт на покрива и санитарния възел в КИК.

Народно читалище „ Съзнай себе си- 1895 г.”

Председател:.....

/Ст. Вълева/

Списъци на настоятелство и проверителна комисия
при НЧ „Съзнай себе си 1895”

I. Списък на читалищно настоятелство:

1. Стоянка Вълева Стоянова
2. Нели Хинкова Тодорова
3. Росица Трифонова Александрова
4. Лазар Станев Лазаров
5. Атанас Иванов Атанасов
6. Гинка Ангелова Маринова
7. Генчо Труфанов Станков

II. Списък на проверителна комисия:

1. Ирена Стефанова Иванова
2. Нели Петрова Господинова
3. Милена Бонева Късова

Председател на ЧН при
НЧ „Съзнай себе си 1895”

.....
/ Ст. Стоянова/